

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti“ — Tisk. tiskarna „Edinosti“, vpisane zadruge s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
Za tri mesece 6.—
Za nedeljsko izdajo na celo leto 2,50
za pol leta 1,25

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in o. r. mm po 10 vin. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljnja vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšeriatni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšeriatni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnehranični račun št. 811.652

Oporoka Franca Jožefa I. - Cesar Karel I. armadi in brodivju. Cesar na mrtvaškem odru. Pogreb dne 30. novembra ob treh popoldne. - Splošno žalovanje v Avstriji.

Cesarjeva poslovitev od Njegovih narodov.

DUNAJ, 23. (Kor.) Posebna izdaja „Wiener Zeitung“ objavlja sledeče: „Preminulo Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo Franc Jožef I. je v Najvišji včeraj odprti oporoki blagovolilo izdati na Svoje narode in armado in brodivje sledeče poslovilne besede:

Mojim ljubljanim narodom se iskreno zahvaljujem za zvesto ljubezen, ki so jo dokazali Meni in Moji hiši v srečnih dneh kakor v težkih časih. Zavest te privrženosti je ugodno učinkovala na Moje srce in Me je krepčala v izpolnjevanju teže vladarske dolžnosti.

Naj bi isto patrijotično mišljenje ohranili tudi Mojemu vladarskemu nasledniku.

Tudi Moje armade in brodivja se spominjam s čustvi iskrene zahvale za hrabrost in zvesto vdanost.

Njihove zmage so me navdajale z veseljem ponosom, nezakrivljena zla usoda z bolešno žalostjo.

Odlčni duh, ki je od nekdanj prevel armado in brodivje kakor tudi Moje obe domobranstvi, mi je porok, da bo zamogel Moj vladarski naslednik nič manje računati nanje kakor jaz.“

Cesar Karel I. armadi in brodivju.

DUNAJ, 23. (Kor.) »Streifen Militärbillette« javlja: Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je najmilostivše blagovolilo izdati naslednje armadno in brodivno povelje:

Armadno in brodivno povelje.
Vojaki!

Vas Najvišji vojni gospod, Moj vzvišeni stari stric, cesar in kralj Franc Jožef I., ki je skozi desetletja z ljubeznijo in skrbnostjo vodil Vas, Vas dade in očete ter je kot oče skrbel za Vas, se je preselil k Bogu.

Vedno svetel vzor v zvestem izpolnjevanju dolžnosti, je Njegovo Veličanstvo poklonil vladar do skrajnega napora vso Svojo modrost, vse Svoje življenje posvečal blagim domovine; dokler so vzdržale moči, so bile Njegove misli pri Vas, Njegovih ljubljanih, hrabrih vojakih.

Vojaki!
Trde, ali slavne dnove te gigantske borbe sem dosedaj preživel v Vami. V velikem času stopam sedaj iz Vas srede kot Najvišji vojni gospod na čelo Svoje v boju izkušene armade in brodivja, v neomajni veri v našo sveto pravico in v zmago, ki jo bomo z božjo pomočjo v družbi s svojimi zvestimi zavezniki priborili naši pravični stvari.

Duh presvetlega pokojnika bo z Vami ter Vas bo podžgal k nadaljnjemu junakemu boju, da nam bo usojeno, da položimo ob Njegovem mrtvaškem odru venec zmage kot znak naše zveste hvaležnosti za vsu ljubezen in skrbljivost Njegovega plemenitega srca, ki je neprestano bilo za Njegovo zvesto brambono silo.

Dunaj, 22. novembra 1916.
KAREL I. r.
NOVA PRISEGA ARMADE.

DUNAJ, 23. (Kor.) Na ukaz cesarja Karla I. se je vršila danes dopoldne v območju vojaških poveljstev monarhijske obnove prisega čet na ime cesarja Karla I. Pred tem aktom so se vršile službe božje za čete, pri čemer so duhovniki naglašali važnost prisega.

Kronanje cesarja Karla I.

DUNAJ, 23. (Kor.) Jutrišnja »Wiener Zeitung« objavi sledeče Najvišje lastno-ročno pismo:

Ljubi dr. Körber! V svesti si Moje ustavne obveznosti glede zaprisežene obljube, zahtevane v členu 8 državnega temeljnega zakona z dne 21. decembra 1867 za izvrševanje vladarske in izvrševalne oblasti, pričakujem Vaših predlogov, tičočih se izpolnitve teh določil.

Dunaj, 23. novembra 1916.
Karel m. p.
Körber m. p.

BUDIMPEŠTA, 23. (Kor.) Jutrišnji uradni list priobči na čelu lista sledeče Najvišje lastno-ročno pismo:

Ljubi grof Tisza! Z namenom, da se dam kolikor mogoče hitro kronati za kralja Ogrske, Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, Vam naročam, da stopite v zvezo z državnim zborom in da me obvestite o predlogih, tičočih se te zadeve.

Dunaj, 23. novembra 1916.
Karel m. p.
Tisza m. p.

Cesar na mrtvaškem odru. Pogreb.

DUNAJ, 23. (Kor.) V smislu končnih odredb glede pogrebnih svečanosti za pokojnim cesarjem in kraljem Francem Jožefom, bo truplo v ponedeljek ob 10 zvečer prepeljano z Schönbrunnskega grada v dvorno grajsko župno cerkev, kjer se položil na mrtvaški oder. Sprevod se bo vršil po Mariabillerstrasse, Burgring in skozi zunanja grajska vrata. Prevoz se bo vršil po predpisanim obredu. Krsta bo izložena v dvorni grajski cerkvi. Dostop za občinstvo bo dovoljen dne 28. in 29. novembra od 8 dopoldne do 6 zvečer in dne 30. novembra od 8 jutraj do 12 popoldne. Pogreb se bo vršil v središču obrednega predpisanim velikim žalnim blestem dne 30. novembra ob 3 popoldne. Veličastni sprevod se bo začel pomikati že pred drugo uro iz dvornega grada in bo šel po zunanjem grajskem trgu, Burg-, Opern-, Kärntner-, Kolowrat-, Kaiser Wilhelm- in Stubenringu preko Aspernplatz in Franz Josekai in od tod po Rotenturmstrasse v cerkev sv. Štefana, kamor dospo ob 3 popoldne. V cerkvi sv. Štefana bo kardinal, knezo nadškof dr. Piffl ob veliki duhovski asistenci izvršil slovesno blagoslovitev, nam odide žalni sprevod po Kärntnerstrasse in preko Novega trga proti kapucinski cerkvi, kjer položijo truplo vladarja v kapucinsko grobnico.

DUNAJ, 23. (Kor.) Pogrebna svečanost za pokojnim cesarjem in kraljem Francem Jožefom se razvije v veliko žalno manifestacijo. Mrtvaški sprevod bo šel v četrtke, dne 30. t. m., iz dvornega grada preko Burgplatz, Ringstrasse in Wollzeile proti cerkvi sv. Štefana, kjer bo kardinal, knezo nadškof dr. Piffl, izvršil slovesno blagoslovitev.

Žalno manifestacija.
DUNAJ, 23. (Kor.) V sejni dvorani dunajskega občinskega sveta se je vršila danes dopoldne žalna manifestacija za cesarjem Francem Jožefom, ki so se je udeležili občinski svetovallci vseh strank, okrajni načelniki vseh okrajev in zastopniki mestnih oblasti in podjetij.

DUNAJ, 23. (Kor.) Danes dopoldne se je vršila plenarna seja borzne zbornice, na kateri je bila sklenjena žalna manifestacija za pokojnim vladarjem. Predsedstvo je sklenilo, da ostane v znamenju globoke žalosti borza do ponedeljka zaprta.

Dvorno žalovanje v Berolinu.
BEROLIN, 23. (Kor.) Dvorno žalovanje za Njeg. Veličanstvom cesarjem in kraljem Francem Jožefom je bilo določeno na 14 dni.

Cesar Viljem — cesarju Karlu.

BEROLIN, 23. (Kor.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« poroča: Njegovo Veličanstvo cesar je poslal cesarju Avstrije in kralju Ogrske sledečo brzojavko:

»Najboljše potrjevanje smrti Tvojega Visoko čislana strica cesarja Karla Jožefa, Ti izrekam Moje najiskrenejše in najprisrčnejše sožalje. Vladanje preminulega cesarja, ki je z božjo milostjo doseglo dobo 68 let, bo živelo v monarhiji kot doba blagoslova. Narodi Avstrije žalujejo za voditeljem, do katerega so imeli popolno zaupanje in vročo ljubezen. Mi, ki pripadamo mlajši generaciji, smo bili navajeni, da smo smatrali čestitljivo postavo preminulega vladarja kot vzor najlepše vladarske kreposti in pravega kraljevega izpolnjevanja dolžnosti. Nemška država je izgubila v Njem visoko čislana prijatelja. Sredi največje svetovne vojne je božja nedoumna volja poklicala Njega, ki je bil do zadnjega vzdihljivega zvest Svojim zaveznikom, k sebi in mu ni več dovolila, da bi doživel izid boja in povratek miru. Vsemogočni naj mu podeli po Njegovem dolgem in blagoslovljenem delu večni pokoj. Tebi pa moč in pomoč, da boš nosil težko breme, ki Ti je pripadlo v Tako resnem času. Naj vlada nad Teboj in Tvojimi narodi blagoslov pokojnika. V iskrenih molitvah in v najzvestejšem sožalju mislim nate.

Njegovo Veličanstvo cesar in kralj Karel je nato odgovoril:

»V usodepolni uri, ko je bil Moj prevzvišeni stric, Njeg. Veličanstvo cesar in

kralj poklican k Gospodu in je Mene, Mojo hišo in dežele Avstro-Ogrske navdala najgrobnejša žalost, Mi je bilo globoko pretresujoče sočutje, ki si Mi je izrazil Ti, zvesti prijatelj, žalosti polna tolažba. Moja najiskrenejša hvala za to in za počestjenje in pravo prijateljstvo, ki si je ohranil do pokojnika, ki Te je tako visoko cenil.

Kakor ste Tvoja in Njegova zaveznika zvestoba stali trdno kakor skala v sedanjih svetovni vojni, tako naj ostane za naju, spremljata naj naju svitli spomin in blagoslov pokojnika na skupni poti častnih uspehov naše strani.

V zvestem prijateljstvu Ti stiska iskreno roko.

Karel.

Armadno povelje cesarja Viljema.

BEROLIN, 23. (Kor.) Wolffov urad javlja: Armadni naredbeni list objavlja naslednje armadno povelje:

Po božjem sklepu se je včerajšnji dan Veličanstvo cesarja Avstrije in apostolskega kralja Ogrske po skoraj 68 letnem, bogato blagoslovljenem vladanju ločilo iz delapolnega življenja. V odkritosrčni žalosti, združen z njegovim z nami v prijateljstvu tako tesno zvezanim narodom, z njegovo armado, ki se je z nemškimi četami na številnih bojiščih te svetovne vojne bojevala, z njimi krvavela in zmagovala v zvestem orožnem bratstvu, stojim s Svojo hišo, Svojo armado in vso domovino prešinjen z največjo bolešjo ob mrtvaškem odru tega veleplemenitega monarha in zvesto izkazalega se zaveznika. Mojemu v Bogu počivaločemu gospodu dedu in iskrenem prijatelju udam, je bil vsak poklonik meni drag očetovski prijatelj in svetovalec. Globoko korenini v srcu nas vseh spomin nanj. Njegova vzvišena vladarska postava blesti v zgodovini vseh časov. Kot generalni vojni maršal in šef dveh polkov dolgo časa sem v tesnih odnosih z Mojo armado, izgubila ta armada v preminulem cesarju visokega pokrovitelja, kojega številnih dokazov milostljive dobrohotnosti in živega zanimanja se bo ta armada spominjala v večni hvaležnosti. Globoko občutena potreba mi bo, da odredim tudi vnanja znamenja žalosti. — Zapovedujem: Vsi častniki armade na bojiščih in v posadkah si, kolikor to dopuščajo sedanje razmere, nadejejo žalne znake. 2. V mojem Velikem glavnem stanu, pri cesarju Karlu gardnem grenadirskem polku št. 2. in pri huzarskem polku cesarja Karla Jožefa Avstrijskega kralja Ogrskega (šlezvig-holštajnski) št. 16. traja to žalovanje tri tedne. 3. Tekom prvih tri dni tega žalovanja: a) morajo imeti vsa vojaška službena poslopja v domovini zastave na poldrog; b) ravnatelj, razen pri znamenju ognja in alarmu, se čete ne smejo dotakniti instrumenta. 4. Pogrebni svečanosti se morajo udeležiti odposlanstva gori imenovanih dveh polkov in 2. vestfalskega huzarskega polka št. 11. v vojni uniformi in s prevlako preko čelade, in sicer v sledeči moči: Od nadomestnega bataljona cesarja Karla gardnega grenadirskega polka št. 2. en štabni častnik, en stotnik, en nadporočnik in en poročnik. — Veliki glavni stan, 22. novembra 1916. — Viljem.

Prevzetje cesarske dedščine.

Z Dunaja se poroča 22. t. m.: Tekom noči so se v mali dvorani schönbrunnškega grada zbrali dvorni in državni dostojanstveniki, vojaški funkcionarji in dunajski mestni poveljniki. Postavili so se v polukrogu okoli prestolonaslednika. Ravatelj kabinete pisarne je prej izročil prestolonasledniku tajni ključ. Najvišji dvorni mojster prestolonaslednikov, grof Berchtold, je stal za njim. Minister zunanjih stvari, baron Burian, je nagovoril prestolonaslednika in mu je sporočil vladarjevo smrt, izrazil svoje globoko sožalje ter najvrednejše spoštovanje dvornih in državnih dostojanstvenikov. Prestolonaslednik je odgovoril v kratkih besedah.

Nato je minister zunanjih stvari, baron Burian, ponovno stopil pred prestolonaslednika. Poklonil se je trikrat pred njim in ga vprašal, ali hoče sprejeti prestol, čigar edini upravičeni dedič je. Ob sočutni tišini je odgovoril prestolonaslednik, da hoče, ker je nepojmljiva usoda poklicala njegovega preljubelega strica, prevzeti in nastopiti dedščino. Nato je minister zunanjih stvari zopet stopil preden in prosil potrebne odredbe.

Prestolonaslednik je stopil pred državne dostojanstvenike, jim zagotovil svojo naklonjenost in izjavil, da jim izpregleduje ponovno zapisevalo.

Nato se je izdalo sporočilo tujim dvorom. Kakor se čuje, se cesar jutri (23. t. m.) preseli v cesarske prostore v cesarskem dvorcu.

22. t. m. popoldne se je pred vrati schönbrunnškega grada namestila dvojnastarna straža. Po 10. uri so dospeli člani vladarske hiše, da se poklonijo novi cesarski dvojici. Ob 11 so bili zbrani vsi člani. Najvišji obredni mojster je dal s palico tri znamenja, nakar se je pojavila cesarska dvojica in se vsedla na prestola, stoječa ob steni bele dvorane schönbrunnškega grada. Nato je sledila poklonitev cesarski rodbini in sprejemanje izrekov sožalja. Po poklonitvi se je brala v schönbrunnski kapeli maša zadušnica za pokojnim cesarjem, ki so se je udeležili vsi člani cesarske hiše.

Častna straža. Po 10. uri so dospeli člani vladarske hiše, da se poklonijo novi cesarski dvojici. Ob 11 so bili zbrani vsi člani. Najvišji obredni mojster je dal s palico tri znamenja, nakar se je pojavila cesarska dvojica in se vsedla na prestola, stoječa ob steni bele dvorane schönbrunnškega grada. Nato je sledila poklonitev cesarski rodbini in sprejemanje izrekov sožalja. Po poklonitvi se je brala v schönbrunnski kapeli maša zadušnica za pokojnim cesarjem, ki so se je udeležili vsi člani cesarske hiše.

Avstrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 23. (Kor.) Uradno se objavlja: 23. novembra 1916.

Vzhodno bojišče. — Fronta gen. polk. nadvojvode Jožefa: Ob dolenji Černi smo se ustavili na levem bregu. Sicer na Vlakem nič novega. Na ogrski vzhodni meji in v Gozdni Karpatih je bilo polzvedovalno delovanje živahnejše. — Fronta princa Leopolda Bav.: Mestoma stopnjevanje topovski boj.

Italijansko in jugovzhodno bojišče. — Neizpremenjeno. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 23. (Kor.) Veliki glavni stan, 23. novembra 1916.

Zapadno bojišče. — Armada prestolonaslednika Ruprehta: V večernih urah je sovražnik topovski ogenj na obeh straneh Ancre in v odseku Sally naraščal. Delni napadi Angležev severno Guedecourt in Francozov proti severozapadnemu obronku gozda St. Pierre Vaast so se izjalovili.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav.: Južno Smorgona so bile po močni topovski pripravi prodirajoče ruske patrulje pregnane. Jasno vreme je povzročilo na raznih točkah med Vzhodnim morjem in Gozdni Karpatih živahnejše topovsko delovanje. — Fronta gen. polk. nadvojvode Jožefa: Na vzhodnem robu Sedmograške boji polzvedovalnih oddelkov. Rusi se tamkaj ojačujejo. Na Vlakem se položaj ni izpremenil. Pri Craiovi smo poleg drugega plena zasegli 300 železniških vozov.

Balkansko bojišče. — Mackensenova armada: V Dobrudži in ob Donavi na več točkah topovski ogenj. — Macedonska fronta. Boji vzhodno Ohridskega jezera so se končali z umikom sovražnika. Na nemško-bolgarski fronti med Prespanskim jezerom in vzhodnim tekom Černe so bili večkratni delni napadi ob višinskih postojankah, vzhodno Paralova pa močni napadi obditi.

Prvi generalni kvartirnojmster: pl. Ludendorff.

Romunski franktirerji.

BEROLIN, 22. (Kor.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Romunsko kmečko prebivalstvo se glasom vseh poročil nemških čet na zavraten in protipostaven način udeležuje bojev, ki so bili tako hitro zanešeni v njegovo lastno ozemlje. Posebno posamezne konjenike in tren, tudi cele trenske kolone napada romunsko prebivalstvo iz zasede. Zelo često je moralo naše hrabro bagažno moštvo pograbiti za orožje, da se brani proti povsod pojavljajočim se romunskim franktirerjem.

»Nouvellet de Lyon« razglasa z očitnim zadoščenjem, da na Romunskem pri obrambi domačih tal sodelujejo starčki, ženske in otroci. Po hudih izkušnjah, ki so jih imele nemške čete pri pohodu skozi Belgijo in severno Francijo s fanatičnim prebivalstvom, ki se ni strahlo nobenega zločina, se bodo znale sedaj proti temu nepostavnemu načinu vojevanja bolje varovati. V Romuniji se bojujoče nemške čete so dobile ukaz, da pozovejo ne samo civiliste, ki sodelujejo pri bojih, ampak tudi oblasti takih krajev na odgovor, ker je z ozirom na mirno mišljenje romunskega prebivalstva izven vsakega dvoma, da je povzročitelj tega škodljivega, mednarodnemu pravu nasprotujočega gibanja prebivalstva iskati v oblastih samih.

Z romunskega bojišča.

BERN, 21. (Kor.) »Temps« piše o položaju na Romunskem: Ne da se oporekati, da centralni vladi dosežena na Romunskem uspehov. Romunska ni še premagana, končno veljavno premagana. Slabo je zasnovala vojno in Rusi so jej prišli na pomoč z neko počasnostjo. General Falkenhayn je zanesel napad v Valahijo. Nadejamo se, da romunske čete pravočasno dosepejo iz moldavskega območja in da rešijo situacijo. Ako pa bi bila Romunska res premagana, kdo pa bi bila Francija, Anglija in Rusija, ali v Italiji, — bilo v katerihkoli krogih — bi se drznili govoriti o kakem predčasnem miru?

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 22. (Agence tel. Bulgare.) Poročilo generalnega štaba.

22. novembra. — Macedonska fronta: Med Ohridskim in Prespanskim jezerom spopadi med stražami. Sovražna pehota, ki je prodirala severno Bitoljo, je bila vržena. V kolenu Črne reke so se vsi trdovratni napadi proti hribu 1050 vzhodno Paralovega razbili ob trdovratnem odporu nemških gardnih strelcev. Južno Bitoljo smo z ognjem svoje artiljerije sestrelili sovražni aeroplan, ki je goreč padel na tla za sovražnimi črtami. Na obeh straneh Vardarja, v vzhodni Belasice planine in na strumski fronti slaboten artiljerijski ogenj. Ob obali Egejskega morja mir. — Romunska fronta: Ob Donavi na nekaterih odsekih osamljen pehotni in artiljerijski ogenj. Romuni potapljajo svoje vlačilce na Donavi. Razdejali so železniški most pri vasi Dudassu zapadno Turnseverina ter most pri pristanišču Morabia. V zadnje imenovanem mestu so zažgali tudi zaloge petroleja. — V Dobrudži slabotno delovanje artiljerije in boji med predstražami na našem desnem krilu. Ob črnomoški obali mir.

SOFIJA, 23. (Kor.) Macedonska fronta: Med Ohridskim in Prespanskim jezerom se je sovražnik po kratkem boju umaknil proti jugu. Napad sovražnika na vzhodno obalo Prespanskega jezera se je izjalovil. Višino 1050 zapadno vasi Paralova je sovražnik napadel vnovič, a zaman; imel je težke izgube. Pri kraju Budamerici smo z uspešnim napadom zasedli sovražne strelske jarko. — Na ostalih frontah nobenega važnega dogodka. — Romunska fronta: Položaj neizpremenjen.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 22. (Kor.) Iz glavnega stanja se poroča: Fronta ob Tigrisu: Eno naših letal je poglavo obe sovražni, ki sta pluli nad našimi postojankami, v beg. Eno letalo je bilo prisljeno, da je pristalo. Dve drugi letali, ki sta pluli nad Saf el drabom, sta metali bombe na prebivalstvo okolice. — Perzijska fronta: Zasedli smo 30 km severovzhodno Bidsarja nahajajoči se kraj Mihr Abad. — Kavkaška fronta: Na desnem krilu mir. V središču in na levem krilu smo odbili neuspešne napade sovražnika z izgubami zanj. — Z ostalih front nobenih važnih dogodkov.

Sovražna uradna poročila.

Rusko poročilo.

21. novembra (Kor.) — Zapadna fronta: Na fronti obojestranski pehotni in topovski ogenj, ki je bil ob obrežju Stohoda v ozemlju Malagorskega središja. Težka in lahka artiljerija sovražnika je obstreljevala ozemlje pri Harbuzovu in Hukalovcih, zapadno Novega Aleksincea. V gozdni Karpatih je izvršil sovražnik v ozemlju 5 vrst severno mesta Pnejni (Pinion?) napad, ki pa je bil odbit. — Romunska fronta: Na Sedmograškem je sovražnik z enako silo nadaljeval napad v dolini Alute. Pod pritiskom sovražnika so se umaknile romunske čete počasi in med boji proti jugu. V dolini Jiu so se Romuni, ogroženi od številno močnejših sil, umaknili v ozemlje kolodvora v Filiasi. — Donavska fronta: V Dobrudži je položaj neizpremenjen.

Vesti iz Grške.

Kriza na Grškem.

ATENE, 21. (Agence Havas — Kor.) Včeraj se je vršila razprava proti desetorici oseb, ki so bile obdolžene napada na francosko poslanstvo. Vsi oboženci so bili obsojeni radi motenja hišnega mira na tri mesece zapor. Radi nedovoljenega nošenja orožja je bil glavni oboženeec obsojen na tri leta zapor, vsi drugi pa vsak na 15 mesecev.

ODHOD ZVEZNIH POSLANIKOV IZ ATEN.

RIM, 3. (Kor.) Agenzija Stefani poroča z dne 22. t. m. iz Aten: Poslaniki in konzuli osrednjih držav in njihove osebe, kakor tudi 22 od admiralov Fourneta določenih nemških podanikov bodo morali jutri zjutraj zapustiti Atene. Odvedeni bodo po uradni ministru za vnanje stvari in enemu višjemu oficirju na grški parnik »Mikali«, ki jih odpelje v Dedeagac. Admiral Fournet je direktno poučil konzule osrednjih držav, da mora skupno z njimi oditi iz Aten vse osebe arheoloških zavodov.

CIVILNA SLUŽBENA DOLŽNOST V NEMČIJI.

BEROLIN, 22. (Kor.) Wolffov urad javlja: Zakonski načrt o domovinski pomožni službi se glasi: § 1. Vsak moški Nemec od 17. do 60. leta starosti, če ni poklican v službo v častniški sili, obvezan v

domovinsko pomožno službo tekem vojne. — § 2. Kot domovinska pomožna služba velja poleg službe pri uradih in oblačnih napravah posebno delo v vojni industriji, poljedelstvu, bolniški službi, v vojnogospodarskih organizacijah vsake vrste ter drugih obratih, ki so neposredno ali posredno pomembni za namene vojevanja in ljudske oskrbe. Vodstvo domovinske pomožne službe je poverjeno pri kraljevem pruskem vojnem ministru ustanovljenemu vojnemu uradu. — § 3. Zvezni svet izda v izvršitev tega zakona potrebne določbe. Kršiteljem zakona more zagroziti ječo do enega leta in denarne globe do 10.000 mark ali eno teh kazni ali pa zapor. § 4. Zakon stopi v veljavo z dnevom proglavitve. Zvezni svet določi čas razveljavljenega zakona. — V utemeljitvi se pravi med drugim: Da se zagotovi in izboljša, da je moč vsega naroda u službi domovini. Z zakonom naj bi se ustvarila zakonita obveza domovinske pomožne službe. Kot v vojaški službi, ne sme pri vsaj tej uredbi veljati noben obzir na socialne razlike. Da bi se izrekla enaka prisilnost tudi za ženske, se ne zdi potrebno, ker se bo, deloma sila nemške žene, ki se je doslej tako izkazala, mogla v bogati meri dajati na razpolago brez posebne sile.

Angleška bolnišniška ladja potopljena v Egejskem morju.

LONDON, 22. (Kor.) Admiraliteta javlja, da je bila angleška bolnišniška ladja "Britannia" (4750 ton) 21. t. m. zjutraj v Egejskem morju potopljena z mino ali torpedom. 1106 oseb se je rešilo, med njimi 28 poškodovanih. Ceni se, da je 50 oseb utonilo.

Cesar Karel Svojim narodom.

Življenje ima svoje železne zakone, svoje potrebe in svoje neizprosne zahteve. Življenje ima svojo nepretržno kontinuiteto. Razvija se dalje in se ne da zaustaviti po nobeni sili. Tudi pred veličastjo smrti se ne umika in tudi ne zaustavlja življenje. Realno življenje gre dalje svojo pot in se ne izogiba niti čustvenemu življenju. Razvija se po svojih zakonih, zahtevah in potrebah ter gre preko vseh sentimentalnosti, preko najnežnejših čustev.

Naj te prejšnja veselje, ali pritišče žalost k tvojemu življenju zahteva od tebe, kar mu gre. To že, če si navaden človek. Koliko bolj od njega, ki jih je rojstvo postavilo na visoka mesta, jim poverilo veliko poslanstvo, jim naložilo skrb — za druge. Naj so jih zadeli tudi najhujši udarci usode, naj jim tre dušo najtežja žalost — ne smejo se vendar niti za trenutek odtežati dolžnostim svojega visokega zvanja. Piti morajo čašo grenkosti in — delati dalje.

Pokojnemu Franu Josipu je bilo usodno, da je moral — kakor malokateri drugi vladar, kolikor jih pozna zgodovina — izpiti čašo grenkosti do dna! In vendar ni — v živi zavesti o svojih dolžnostih — nikdar niti za trenutek prenehal vršiti svojih vladarskih nalog. Pri Njem je lastni "jaz" izginjal pred tem, kar je bil dolžan drugim — državi in svojim narodom.

Sedaj je legel k večnemu počitku. Bistvo in blago oko je ugasnilo, roka, ki je tako krepko držala žezlo države, je zamrla, srce, ki je tako živo čutilo in občutilo, je prenehalo biti za vedno, in glava, ki je s toliko bistrostjo in skrbjo mislila in snovala za druge — čisto tudi za gospode ministre — leži mrtva na vzglavju mrtvaškega odra.

Fran Josip je odšel v večnost in našel večni mir po dolgi poti mukotrpne življenja. Ostale pa so njegove naloge. Njegovi cilji, njegovo delo, zahtevajo neizprosno, da druga roka nadaljuje, kjer je prenehal On.

To je trdi zakon življenja in dosežani naš prestolonaslednik in sedanj vladar se mu je moral podrediti po dolžnosti Svojege zvanja. Fran Josip leži še na mrtvaškem odru. Njegovi dragi so zbrani okoli tega odra v globoki žalosti in med njimi tudi novi cesar Karel. Vsi so vtoplejeni v spomin na pokojnega glavarja svojega — vsi morejo posvečati svoje čustvovanje izključno le Njemu, velikemu pokojniku. Le eden ne more, ne sme tega — zroč v ugaslo oko blagopokojnega, mora že misliti na — življenje in na velike naloge, ki jih mu bo nalagalo to življenje.

Fran Josip leži še na mrtvaškem odru, a njegov naslednik, cesar Karel, izdaja že manifest, Svoje prvo sporočilo Svojim narodom, kjer jim govori o bodočem delu in snovanju, o svojih namerah, o bodočem življenju. Neizprosno zahteva življenje od Njega dolžni tribut.

In odzval se je tej dolžnosti z blagovestjem, ki mu zagotavlja neskrbeno in najdragocenejšo dedščino po Svojem proslavljenem predniku: hvaležnost, vdanost in zvestoba državljanov, neomajno oporo v vseh narodih.

Cesar Karel priznava Svojim narodom najglobljo domovinsko ljubezen in požrvalnost: obljublja jim, da jim čim prej pridobi tili zaželenega blagoslova miru; zagotavlja jim, da jim hoče biti pravičen in ljubeč vladar, da hoče spoštovati ustavno svobodo in enakopravnost za vse; s cesarsko besedo jim obljublja, da bo skrbel za pravstveno blaginjo vseh Svojih narodov; kot dragoceno dedščino sprejema volilo Svojega prednika: vdanost in iskreno zaupanje, ki spaja kromo in narode, do katerih je prešinel, z iskreno ljubeznijo; zaključujoč prisega v najslab-

Podpis vojnega posojila je dolžnost vsakega državljanca.

vesneli obliki, da hoče vse Svoje življenje in Svojo moč posvečati tej visoki nalogi.

V globoki žalosti po pokojnem vladarju je prišlo narodom blažilo, tolažilno blagovestje. V zadnjih dneh so prihajale v svet razne vesti o bodočih načrtih glede preuredbe države, ki so — saj smemo biti toliko odkritosrčni! — vzbujale resne bojazni. Atmosfera se je zdelala nekam tesnoba. Manifest cesarja Karla, s katerim govori narodom Svojo prvo vladarsko besedo, je mahoma izčistil atmosfero in odpravil bojazni. Na cesarjevi besedi ne smemo dvomiti, niti ne dovoljuje zasukanja in ugibanja. Verovati ji moramo. In cesarjeva beseda zagotavlja narodom, da jim zagotavlja vse ustavne svobode, njihova magna charta: enakopravnost in narodna svoboda, da bodo vsi v isti meri deležni vseh dobrot in pravic, ki jih statutarjo državni zakoni!

Narodom je došlo vladarjevo blagovestje, da morejo mirno in z zaupanjem zreti v bodočnost. Velik dar je naklonil cesar Karel narodom že s prvimi Svojimi vladarskimi činom. Pridobil si je z njim vsa njihova srca polna velikega daru — njihove hvaležnosti.

Sursum corda! Bog spremlja novega vladarja na težki njegovi vladarski poti in božji blagoslov počiva na njegovih delih za blaginjo države in srečo in zadovoljstvo nje narodov!

Peto vojno posojilo.

V naši večerajšnji številki smo govorili o obliki štiridesetletnega amortizacijskega državnega posojila, danes se pa pobavimo z drugo obliko vojnega posojila in sicer z davka prostimi 5½ odstotnimi, 1. junija 1922. vrnljivimi državnimi zakladnicami. Državne zakladnice so z ozirom na kratko zapadlost prav posebno prikladne za one kroge prebivalstva, ki si hočejo ohraniti svobodo glede porabe svojih sredstev.

Državne zakladnice se 1. junija 1922. vrnejo v nominalni vrednosti, se obrestujejo po 5½% in se oddajajo v oddelkih po 1000, 5000, 10.000 in 50.000 K. Oddajni kurz znaša 96 K (96 K 50 vin. z odtegnitvijo 50 vin. povračila).

Obresti se računajo od nominala in se plačujejo v polletnih rokih. Vračilo izvrši država v nominalni vrednosti, t. j. v znesku, ki je pri vsakih 100 K za 4 K višji kot pa nabavna cena. Nabava državnih zakladnic nudi torej podpisalec za dobo 5½ leta dejanski užitek 64%. Kdor torej posodi državi denar za čas 5½ leta, dobiva ob gotovo enaki varnosti obresti, ki so skoraj za 3% višje, kot pa obresti denarnih vlog pri denarnih zavodih.

Veliko trgovcev in industrijalcev, ki so svoje prejšnje zaloge mogli oddati po zelo ugodnih cenah, razpolaga z znatnimi svotami, za katere iščejo do vzpostavitev trgovinskih zvez z inozemstvom začasne plodnosne porabe. Z državnimi zakladnicami se jim nudi zato najugodnejša prilika.

Pogoji, ki jih nudi država z državnimi zakladnicami, morejo popolnoma razpršiti morda se pojavljajoče pomisleke glede vezanja gotovine z nabavo vojnega posojila. Ob samo 5½letni dospelosti in lahki mnogostanske obremenitve (najetja posojila) po zelo olajšanih pogojih, se z nabavo državnih zakladnic doseže gotovo tako tekočnost sredstev, da more odpasti vsak pomislek. Zelo ugodna plodnost državnih zakladnic bi morala že sama močno vabiti k njih nabavi. Finančnemu dobičku se pa še priključuje moralno zadovoljenje, da je podpisalec izpolnil tudi svojo državljansko dolžnost in pripomogel do srečnega zaključka vojne.

Razne politične vesti.

Veliki cilj je dosežen. Tako vzklila »Union«, pozdravljajoč doseženo koncentracijo čeških strank. Dan 18. novembra ostane pomemben v zgodovini češkega naroda. Po čemer so hrepenele najboljše glave naroda, se je izpolnilo. Češki državni poslanci vseh strank so se združili v zvezo na podlagi principa večine. In ustvarjen je poleg tega vsenaroden aeropag. Zveza zagotavlja enotno postopanje v narodno - političnih in ustavnopravnih vprašanjih, a narodni odbor ima skrbeti za enotnost v takih stvareh, ki se priporočajo z vsenarodnega gledišča in pred katerimi se mora umikati vsak frakcijski interes.

Pri tem pa ostane ekzistenca poedinih strank nedotaknjena. Te ne dopirajo nobene žrtve na svojih načelih in sprejemajo le obvezo, da se v gotovih vprašanjih podredijo principu večine. Češke stranke so s tem uresničile staro zlato pravdo: In necessariis unitas, in dubiis libertas! V potrebnem bodimo složni, v dvomljivem vladaj svoboda!

V manifestu, ki naznanja javnosti novo organizacijo ste označeni dve glavni programni točki: nerazdeljivost kraljestev in dežel in absolutna enakopravnost vseh narodov. Na tej podlagi stoji vse češke stranke. Nove formacije naj le — želi »Union« — skoro začno s svojim delovanjem in v češko hišo pride dolgo zaželeni red in mir. »Brez bojazni in skrbi moremo sedaj zreti v bodočnost. Orožje naše pravice in naša polna, nedeljena moč in energija bodo gotovo mogle odbiti vsak udarec!«

Protest čeških trgovskih zbornic. Trgovske zbornice v Pragi, Plzinu in Budjevicah so vložile pri upravnem sodišču pritožbo proti odredbi ministrstva za trgovino, da se imajo posluževati samo nemškega jezika. Upravno sodišče je a lamine odbilo pritožbo radi inkompetence, ker se pritožba opira na § 19 državnih osnovnih zakonov, glede katerih je kompetentno samo državno sodišče. In tako je sedaj vsa stvar pred tem poslednjim sodiščem.

Tu bi imele slediti naše pripombe. Silijo nam iz peresa. Sedanje razmere pa nas silijo, da mirno čakamo razsodbe državnega sodišča in — drugačnih časov.

Domače vesti.

Politično društvo »Edinost« vabi svoj odbor in zastopnike narodnih društev tržaških na važen pogovor v svoje prostore (ulica Sv. Frančiška 20) v soboto 25. t. m. ob 3½ pop.

Desetletnica smrti pesnika Simona Gregorčiča. Dne 24. t. m. poteče deset let, odkar je Simon Gregorčič zatisnil svoje oči. Trnovski župnik v Ljubljani, g. Ivan Vrhovnik, ki je bil pokojnemu pesniku zvest pobratim, je svojemu pobratimu vsako leto na smrtni dan priredil zadušnico, ki seveda tudi letos ne izostane, ki jo bo služil — begunec župnik-dekan in pokojnega Simona Gregorčiča prijatelj in sošolec Filipič. »Slovenski Narod« pozivlja Ljubljano, naj se onega dne spomni velikega pesnika z udeležbo na zadušnici in pa z malim prispevkom v prilog ljubljenski Simona Gregorčiča — družbi sv. Cirila in Metoda. Tudi v Trstu je imel pokojni pesnik celo armado navdušenih čestiteljev, ki naj tudi na isti način proslavijo spomin od Boga poslanega nam pesnika in proroka v divnem umotvoru »Soči«. Kdor ni med bratitelji na Soči, se najlepše oddolži spominu pesnika s tem, da s činom narodne radodarnosti prispeva k obrambi slovenskega značja ozemlja ob Soči.

Razširjenje službe sprejemanja zavikov. Z dnem 25. t. m. se zopet uvede služba sprejemanja zavikov tudi pri poštini uradih Trst 3 (borzni trg). Trst 6 (Stara mitnica) in Trst 7 (ul. Stadion).

Zlato poroko sta 19. t. m. obhajala v Rožni dolini pri Ljubljani Franc Mermolja in Marija Mermolja iz Dol Vrtojbe št. 85 pri Gorici.

Rože za krmo. Aprovizacijska komisija v Trstu nameruje pri Sv. Soboti (v mlino) postaviti stroj za mletev rožja, katero je precej dobra krma za govedo in konje. 100 kg te krme je toliko po priliki vredno, kakor 60 kg sena. Ako v začetku neče živina trnega zdroba jesti, se primeša nekoliko zrezanega sena in malenkost soli. Ker gre letos na jugu in še posebno v tržaški okolici jako trda za krmo, opozarjamo vinogradnike, naj ne zametajo ali pokurijo trsnih odrezkov, ampak jih uporabijo za krmo. Kdor nima živine, ponudi naj množino rožja aprovizacijski komisiji, (na mestništvena palača), katera je dobro plača.

Ali se more plačilo na pošto položnico izvršiti tudi s čekom? Da. Kdor ima sam čekovni račun, naj izpolni položnico, kot je predpisano, napiše ček z odredbo »V izvršitev priloženih položnic« in odpošlje oboje, kot navadno, poštahranilničnemu uradu. Z računskim izveščkom dobi potem potrjeno prejemnico, prejemnik plačila pa dobi položnico, ravno tako, kot če bi se plačilo izvršilo pri poštenem uradu. Odpade samo pot k poštenemu uradu, čakanje tamkaj itd. Odpremi se z enim čekom lahko več položnic, toda zaradi varnosti je treba priložiti listič, na katerem so za beležene številke računov v aritmetičnem redu in tudi zneski, ki jih treba plačati na vsako položnico, ter svota zneskov. V večjo udobnost občinstva izdaja poštahranilnični urad obrazce takih seznamov, ki pa niso obvezni. Ček se seveda izda na svoto v seznamu zabeleženih zneskov, in je treba pripisati potem: »V izvršitev priloženih položnic«. Veliko lastnikov računov ne ve tega in misli, da se mora položnica vplačati vedno v gotovini, čemur se je izogibati v interesu poravnave plačil brez gotovine. Za človeka, ki svoje račune plačuje večinoma s položnicami, se že izplača zato, da ima čekovni račun pri poštni hranilnici.

Odredba proti dobaviteljem mleka. — Pred par tedni je bila v Ljubljani obsojena v precej občutno kazen neka ženska, ker je prodajala jajca po 40 vinarjev eno, dočim so se prav isti čas v Trstu, ker a provizacijska komisija ni imela jajec na razpolago, prodajala in kupovala jajca na trgu po 70, 80 vin., da celo po kroni. Aprovizacijska komisija seveda oddaja jajca po 22 vin. Nekako ravno tako kot z jajci, to se pravi, dosti slabše je pa z mlekom, ki je v Trstu poskočilo od 32 vin. na 90 vin. oziroma 1 K, dočim je poskočilo v Ljubljani samo od 24 do 28 na 40 vin. V Trst prihaja veliko mleka iz Kranjske. Recimo, da je prevoz mleka iz Kranjske v Trst 10

vinarjev pri litru dražji, kot pa iz kateregakoli kota Kranjske dežele v Ljubljano, potem bi vendar mogli imeti v Trstu samo 10 vinarjev dražje mleko kot pa v Ljubljani, ne pa celih 60 vinarjev, pri čemur pa je še treba pomisliti, da je tudi na tako drago mleko treba čakati ure in ure. Je pa stvar v mlekarinah tudi takšna, da se mleko celo z uradnimi nakaznicami za otroke in bolnike včasih dobi, včasih pa tudi ne, češ, ker ni mleka. Vzrok temu je pa večkrat ugotovljeno dejstvo, da prav rada izgine vsaj po ena posoda mleka, ki ga dobi mlekar, da se to na tak način skrito mleko razda po privilegiranih hišah, kjer se mleko porablja za razno mlečno pecivo in druge take stvari, dočim si pa morajo otroci in bolniki pomagati brez mleka. Proti takemu »pomankanju« mleka bi pač pomagala taka odredba, kakor jo je pred kratkim izdalo okrajno glavarstvo v Gmündenu na Gornjem Avstrijskem. To okrajno glavarstvo je odredilo, da mora vsak dobavitelj mleka naznaniti okrajnemu glavarstvu, če ne more več dobavljati mleka, in mora svoje naznanilo tehtno utemeljiti. Če se je dovoz mleka ustavil zaradi krmljenja s suho krmo, je dobavitelj dolžan takoj zopet dobavljati mleko, kakor hitro je ovira premagana. Prekršitve te odredbe se kaznujejo z denarnimi globami do 5000 K.

Podpisuite peto vojno posojilo.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte, Slovenska postrežba in slovenski ledilni listi.

MALI OGLASI.

Šampanjec znanka Trocadero 1000 butilk pripravljenih po K 9.— franko na dom kupca. Šampanjec znamenita znanka Louis Müller di Eltvile 1000 butilk na gotu za oddajo v decembru t. l. po K 14.— franko na dom kupca. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. (D)

Prodaja se mlečna krava za rejo. Valle Roool št. 375 poleg Gospod. društva. (E)

15-16 leten deček išče službo v kakšni trgovini ali mehaniki. delavci. Karol Hreščak, V. S. Sevelo 9, II. 757

Kupujem volno, bombaž, čunje in kovine po visoki ceni. Pinzi. Via Settefontane št. 260. Montebello. 744

Žakije vsake vrste kupuje Jakob Margon Via Solitario št. 21. 756

Kupujem televizino, kovine, volno, bombaž, čunje in rabljen papir. Fortuna, Via dell'Olmo 11. 755

Kupujem žakije vsake vrste na drobno in debelo. Zaloga zaključ J. Stebel. Via Torretta 36. 752

Kupujem žakije vsake vrste, čunje in bombaž. F. Babiš Molin grande 20. 751

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, mllo, gumijave podpetnice, razni gambi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisemski papir kopiralni svinčniki, zapanke, prstani rdečega križa, krma za brado, žlice, razna rezila, robal, mrežice za brke, pletenina, arajce, spodnje hlače, ogledala, nataške, razne glavnice, zapanke »Patent Knopie« in drugo prodaja JAKOB LRV, ulica 3. Nicolo iter. 19. 748

Emilia Ceregato Trst Campo S. Giacomo 2 Priporoča cenjen. občinstvu svojo trgovino pisarniških in šolskih potrebščin

Prodaja razglednic in igrač vseh vrst. Prodajalca se tudi multivizni v slov. jeziku.

Danes dan prodaje

ODREZKOV

M. WEISS — Corso 7—9

PRIJAVE

za

peto avstrijsko vojno posojilo

1) štiridesetletno 5½% amort. državno posojilo

à K 92 netto od K 50.— nom. naprej

2) 1. junija 1922. plačljive državne zakladnice

à K 96.— netto sprejema

Živnostenska banka podr. v Trstu

Via Ponterosso 7 in Via Mar. Ter. 20 v lastni palači.

Tozadevna polasnila se dajo drage volje.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

stanuje v Trstu, ul. Giulia 76 III. n. (zraven Dreherjeve pivovarne) in ordinira v ulici Carintia 39, I. od 3 do 4 pop. za notranje, nervozne in otroške bolezni (blizu cerkve sv. Antona novega.)

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - Via Stadlon 10 - Trst

Odprti od 8½ zvečer naprej

Cena: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

Novi dohodi za sezono.

Kostimi, plašči, suknje, krila, bluže obleke itd. Zaloga ženskih oblek. Marco Conforti, Trst, V. Campanile 21

Pfaff Stroj za šivanje in vezanje, pravi nemški uzorci.

Seidel & Neumann in „Singer“ Rast & Gasser

Bogata zaloga vseh potrebščin.

Mehanična delavnica za vsako popraviljanje.

— Trudka ustanovljena leta 1878. —

FRANCESCO BEDNAR

Trst, ulica Campanile št. 19.

Glavno zastopstvo

Spletnega ljudskega zavarovalnega društva „UNIVERSALE“

v Trstu ulica del Forni št. 9, II. nad.

katero vedno postaje

naznanja slav. občinstvu in vsem svojim članom naj se takoj prijavijo v uradu v svrhu nadziranja plačevalnih premij in naj prinesejo seboj tozadevno plačilno knjižico.

— Urad je odprti vsaki dan od 8 do 12. —

GAMBRINUS

vsaki večer

ob 9½

velika varietetna predstava.

Vstopnina K 1.—

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ul. Posta vecchie

12, vogal ulice della Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine.

Plombiranje.

UMETNI ZOBJE.